

POŠTARINA PLACENA

BROJ 5 DINA.

KOPRIVE

GOD. XXI.

ZAGREB, 29. OŽUJKA 1924.

BROJ 15.

Promjena vremena.

(Radićeva izjava: — Doći ćemo u Beograd poput groma i srušiti Pašića !)



Radić: — Valja spremiti grom u torbu, jer mi se čini, da ću ga za kratko vrijeme trebatи više za nekoga drugoga, no za Pašića !



Културно
наслеђе
Србије

Radićevi uslovi.

Kako se čuje postavio je Radić beogradskim mjerodavnim krugovima slijedeće zahtjeve, koji se, u interesu sporazuma Hrvata i Srba, kao i u interesu svjetskoga mira, imaju bezuvjetno ispuniti.

1. Kraljevina Srbija priznaje potpunu nezavisnost ujedinjene mirovorne čovječanske republike Hrvata, Slovenaca i Srba zajedno sa Dalmacijom, Bosnom, Međumurjem i Rijekom. Uz taj uvjet priseći će narodna zastupstvo HRSS., zajedno sa predsjednikom Stjepanom Radićem vjernost srpsko-hrvatskom kralju, ožavi i ustavu.

2. Mjerodavni krugovi u Beogradu ne će smetati povratak predsjednika Stjepana Radića u domovinu, te će za vrijeme boravka ovoga u domovini držati Nikolu Pašića privezana na lancu.

3. Beogradska vlada obvezuje se, da ne će smetati predsjedništvo HRSS., kada ovo bude uništavalo gospodski "Obzor" čifutski "Jutarnji List" i račune, što ih je gospodska "Tipografija" u Zagrebu natovarila mirovornoj republici za štampanje "Slobodnog Doma".

4. Beogradska vlada se obvezuje, da ne će na ni jedan način kušati da privuče k sebi Hrvatsku Zajednicu, kada ju HRSS više ne bude trebao, odnosno kada bude prisiljena, da ju odgurne.

5. Beogradska vlada se obvezuje, da će i dalje goniti i zapostavljati republikansku Hrvatsku, da će i nadalje podržavati nasilnički i koruptivni režim, to jest da ničim ne će pokušati da umiri Srbe, zadovolji Hrvate i privuče Slovence, pa da time uzdrma popularnost predsjedništva HRSS.

6. Beogradska se vlada obvezuje, da će svake godine sa HRSS utanačiti, po uzoru Markova protokola, barem jedan prevarni protokol i time dokazati, da ne misli na otimanje agitacionog materijala predsjedništvu HRSS, odnosno da ne misli na zlobno oštećivanje interesa HRSS.

Zna Baja šta radi.

U vrijeme ono, kada su Radićevi narodni zastupnici došli u Beograd i žestoko uzdrmali Pašićevu vladu, radikalni se ministri i poslanici grdno uzvрpoljiše i uozbiljše. Međutim jedan glavatiji radikal ubrzo umiri usplahireno stado, izbacivši utješnu riječ: Zna Baja, što radi!

Razvitkom dogodjaja Pašićeva se radikalna vlada skotrlja sa stolicu vlasti. Radikalne ministre to nije uplašilo jer su bili uvjereni više no ikad da Baja zna, što radi.

Ne mogavši Pašić podnijeti udarce, što su ga u posljednje vrijeme stizavali, on jednostavno umre. Radikalni su se

ministri povodom toga tek značajno nasmiješili i šapnuli: — »Zna Baja, što radi!«

Došao je i dan Pašićeva pogreba. Članovi nove vlade držali su nad otvorenim grobom dirljive govore, slaveći svjetlu uspomenu velikog narodnog pokojnika. Dok je svjetlina plakala, radikalni se ministri grhotom nasmijaše, usključujući: — Zna Baja, što radi!«

U stanovitom razdoblju iza toga umirali su radikalni ministri jedan za drugim. Posljednja manifestacija života svakoga od njih bile su uvjerljive riječi: — »Zna Baja, što radi!«

Čežnja za republikom.

Prešia je zima, proleće tu je
Ali nikaj, nikaj još se ne čuje
Bu li il ne bu došla nam dika
Republika?

Radić se v Beču fino zabavlja
Ali nam nikaj o tom ne javla
Buli il ne bu il ne bu i t. d.
V Beograd Maček pela se gusto
Ali nam nikaj ne veli vuzto
Ba li il ne bu itd.

Parem je sada
Pašić se zrušil,
Čim se je Maček
V Beograd zabušil
Bu li il ne bu itd.
Horvacki narod celi luguje
A nikaj nikaj još se ne čuje
Bu li il ne bu itd.
Zakaj smo tulke kupili Gubice
Stipici dali vanjkuše, rubice
Kaj nam sad basni Gubčeva slika
Če nebu nikad došla nam dika
Republika?!

Zmigavec

Dalnja urbanizacija policije:

Šef zagreb. policije da pokaže što je još naučio na naučno-putovanju po Makedoniji, uvadja medju policajce — Džiu-Džieu, drugim riječima napadaju, odnosno obrana — golim rukama.

Prema tome otpada kod nas uobičajeno policijsko kundačenje pa će se policajci od sada po ulici samo boksati, a publika će moći da ovim produkcijama prisustvuje besplatno.

Usprkos Džiu-Džiea nije se gosp. šef mogao u još jednoj stvari konačno da odluči, a to je: dali je dovoljno da policijski obilaze okolo samo goloruki. Predbjeko ostavio im je još i gole bajunete na puškama, kako mu se nebi predbavilo, da on svoju policiju odviše naglo reorganizuje.

Pribičević - seismograf.

U posljednjem beogradskom političkom ričetu, gdje se više ne razabire, tko je Maček i tko Kobasicica, igra Svetozar neobično važnu ulogu. Sve znatljivo iščekuje, na koju li će Svetozar udariti stranu.

Kako je Svetozar, porastom svoje važnosti, postao sve šutljiviji, to se svaka njegova gesta tumači kao »božje znamenje«. Kad Svetozar ustane jutrom na desnu nogu, vesele se i radikali i blok, ustane li na lijevu, radikali drže to zlim znamenjem za blok, dok nasuprot drži to blok lošim znakom za radikale.

Beogradski novinari ponovo prate svaki mrdaj Svetozarove usne. Došlo je već doltle, da Svetozar ne može više ni okon da trene, a da se to ne bi pripisivalo ogromno političko »načerje«.

Beogradski seismografski institut pronašao je pače, da je Svetozarovo mrdanje i trzanje u velike u vezi sa trzajima u utrobi zemlje. Očekuje se, da će se i inozemni kao politički tako i geodinamički krugovi zainteresovati za ogromnu važnost Svetozara Pribičevića u ovoj najnovijoj ričetjadi države Srbia, Hrvata i Slovenaca. Dakako, uspije li Pašiću, da nadmudri opozicioni blok sve bez Svetozara Pribičevića, biti će Svetozar ono, što je bio i do juče.

Tramvaj.

Doznajemo, da će zagrebačak tramvajska uprava uslijed odviše niskih vozarina morati da obustavi tramvajski promet.

Da se publici međutim ipak pruži udobnost tramvajskoga vozauja, uvesti će se sada na tramvajima automobilske takse, a sami tramvaji stajati će na Jelačićevom trgu, gdje će ih pojedinci moći iznajmiti upravo tako kao dosada fikakre i automobile.

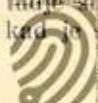
Ako još i ove mjere ne donese potvrdjene novčane rezultate, onda će grad. poglavarstvo uvesti jednostavno prisilne vožnje, kojima će svaki zagrebački građanin biti prisiljen da se pod prijetnjom teške globe dvaput sedmično vozi na tramvaju i da plati odgovarajuću taksu.

A kako je zbog reprezentacije grada potrebno, da bude tramvajski promet čim življi to će oni, koji ne će dospjeti da pristupe prisilnoj vožnji, morati da plate dvostruku taksu, dok oni, koje bi zapao red, da se voze na tramvajima zagrebačkog fabrikata — trostruku.

Ciganin na sudu.

Sudac (ciganinu): Nisam li ti već rekao, da ne diraš radnike?

Ciganin: Da, ali kad je svjetski pravni nasleđe Srbiye



Proroci.



— Skoro bu došel sveti Matija, a narod veli: Sveti Matija, leda razbij!



— Niš zato, ako nam je sveti Matija donesel snega, jer bu skoro Grgurovo, a narod veli: Sveti Grgur gda on dođe, zima, led i sneg već projde!



— Naj se Francek puno plašiti toga grgurovskoga snega, jer, skoro bu Josipovo, a narod veli: Fijolice Jožef nosi, a žabica dežda prosi!



— ... Naj mi više Pepek dale prodrukovati, jer ti si z tvojim protuletjem, kak i Radić z svojom republikom: čim nam ju on više obećava, tim je ona dale od nas!

Kobno slovo R.

Nakon toga što su mirotvorni republikanci položili prisegu Kralju, oni se više neće zvati »Hrvatska Republikanska Seljačka Stranka« već samo: »Hrvatska Seljačka Stranka«.

Stoga je i »Obzor« označuje već samo sa »HSS«.

Dalnjih razvojem unutarnjih prilika u samoj strani, ova će se slova malko drugaćije rasporediti, pa ćemo konačno dobiti najdržavotvorniju stranku u zemlji, koja će se označivati sa: SHS.

Kod izbacivanja ovoga kobnog slova R vodili su izbacivače dublji razlozi, nego li se to i na prvi mah čini, jer sve što počima kod nas sa slovom R, a ima neku vezu sa našim državnim životom, sve je to za nas vrlo sudbonosno. Tako na primjer:

R adikali
R adić
Republika
R ade
R ad
R at

A nastavi li se tako dalje, to bismo bezuvjetno dosli i do konačne riječi:
R as a p,
pa je stoga bolje, da se taj R jedanput za uvijek izbaci.

Kratka kosa.

— Molit ću vas jednu bocu vode za porast kose.
— Malu ili veliku?
— Malu jer ja volim imati kratku kosu.

Bradari.

Kuga stigla Hrvatski hatar
Pukla su paklu vrata
S istoga digo se Pašić Bradar
Zapada hrlo se hvata.
Tisuće naredbi, tisuće šaka
Parcelaciju i zator nosi nam svaka.
S visoka negdje planula strijela
Gori i stenje bradarina bijela.
Kudgod navali
Kudi i hvali
Viće i bući
K tome kulući.
Tu se ne štedi Stipina glava
Malo se cijeni još mnoga druga
Korošec već ne može mirno da spava,
A Spahu obuzela tuga
Pravdi slomi se želo
Sve je u korupezi zagrezlo.
Rasparcelirana Hrvatska
Vonja po krvi.
Junačku Bosnu Bradarin smrvi,
Slovenija za tur se pipa
A predsjednik Stipa?
Eno ga tamo u Beču gradu
Odavle gleda Mačeka Vladu
I Predavca s njime skupa na radu,
Kako sad ruše Pašića vladu
I polako bijelu briju mu bradu.
Pa kad bude obrijana
Tad će kao bijela vrana
Predavcu uz bok prirasti
I drugima još dopasti.
Ponajprije Mačku Vladi
Koj s Predavcem kule gradi
I na fotelj tiho vreba
U Beograd iz Zagreba.

Tako mi reče slijepac stari:
Postat će prvi naši »Bradari«.

»Vitator. —

Rumpel i Novosti.

Upada u oči, kako se svi razbojnici većega kalibra sa mnogo simpatije interuiraju za zagrebačke »Novosti«. Nakon Caruge postao je već i Rumpel njihovim indirektnim saradnikom, jer je — kako to same »Novosti«javljaju — išao na ruku njihovom crtaču, dok ga je slikao.

Cijemo da će »Novosti«, obzirom na ove medjusobne osjećaje simpatije uvesti u svoj list rubriku: — Utjecaj »Novosti« na zloćince, kao i utjecaj zloćinaca na »Novosti«.

U tu rubriku primat će se saradnja jedino onih koji će moći službenim ispravama dokazati, da su počinili barem jedan grabež, umorstvo ili slično senzacionalno junaštvo.

Obzirom na ovu senzacionalno-odgojnu rubriku stigle su već »Novostima« brojne preplate iz svih naših kazniona, popravilišta, i sličnih institucija, pa će »Novosti« prema tome da za svoj socijalni rad nadu odgovarajuću publiku i potreban interes.



Културно
наслеђе
Србије

Gostovanje Beogradskog Pozorišta u Zagrebu.



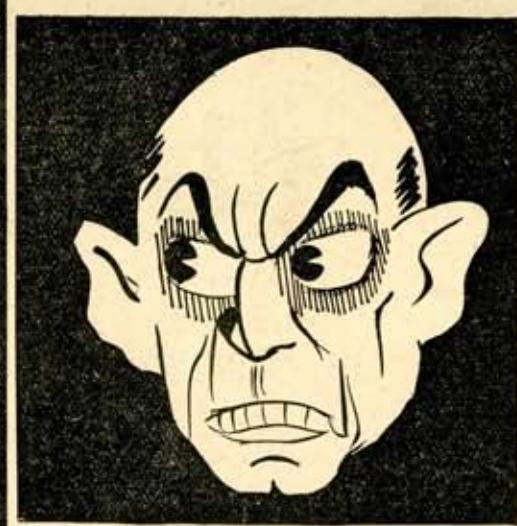
Branislav Nušić.



Milan Predić, upravnik.



Dimitrije Ginić.



Isajlović.



Jurij Rakitin.



Staša Binički,
direktor opere.



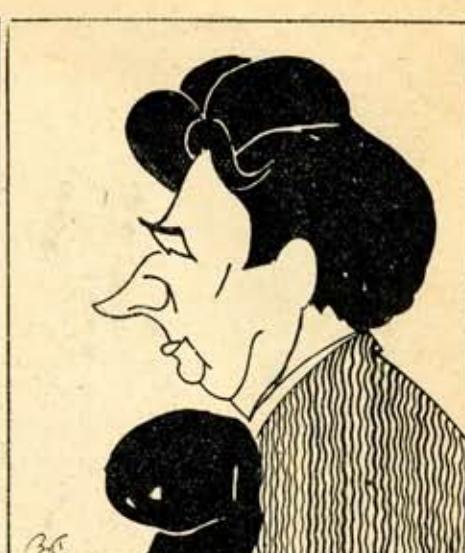
Културно
наслеђе
Србије



Nikola Gošić.



Desa Dugalić.



Dragutin Gošić.



Ana Paranos.



„Đeda“



Vit. Bogić.

Zagrebačka publika Glumcima Beogradskog Pozorišta.

Da se zagrebačka publika oduži članovima beogradskog kazališta na upravljenim joj pozdravima, odgovorila im je i ona sa četiri citata:

• Nemo propheta in patriac.

(Latinska)

• Intrige Zagrebačkog Kazališta.

(Lunaček)

• Konvencionalne kritičarske laži.

(Koprive)

• Svoj k svomec.

(I. Hrv. tvornica soda vode)

Ove parole sjediniti će nas u nastojanju, da Vam uz minimalnu odštetu ustupimo Dr. Gavellu, dok Dr. Benešića bez odštete prepustamo na raspoloženje ministru prosvjete.

Vaši Zagrepčani.

Pribićevićev separe.

U Beogradu se dne 26. ožujka 1924. dogodio jedan vrlo važan politički preokret, koji će biti od sudbonosnoga značenja za dobrobit cijelog našeg troimeđeg naroda: — Pribićeviću su u parlamentu dodijeljene posebne prostorije.

Toliko javljaju naše dnevne novine, dok su »Koprive« međutim saznale mnogo više:

Tipkačica, koja je bila dosad namještena u demokratskom klubu izjavila je, da ona ne seli iz starih prostorija, a to znači, da pristaje uz Davidovića.

Parlamentarni katedžija izjavio je na protiv, da je njemu svejedno, gdje će da se piće kafa.

Ova indiferentnost parlamentarnog katedžije komentariše se u kuloarima skupštine na razne načine. Veli se, da će mu i Pribićević i Davidović uputiti pismo, u kojem će tražiti od njega da se izjasni, jer su sada nastupili odlučni momenti i treba da se igra otvorenim kartama.

Time što je Pribićević dobio svoj separe, potpao je on ujedno pod oblast onoga zahoda na drugoj strani hodnika, pa se sada napeto očekuje, koje će izjave

dati obzirom na simpatiju odnosno antipatiju nova — »klosetfrau«.

Švindl.

Maloga Morica upisali u I. razred pučke škole. Kada se prvi put vratio iz škole upitali ga, kako mu se svidilo. A on odgovori:

— Švindl!

— Kako to?

— Pa na vratima piše I. razred, a unutra treba sjediti na drvenim klupama.



Културно
наслеђе
Србије

Jedan novinski izvještaj.



— Borba je započela!... Veliki dio narodnih poslanika HRSS našao se danas u hotelu „Petrograd“ kod zajedničkog ručka....

Maturitas precox.

(Prerana dozrelost.)

Profesor: — Molim vas, što je to: kloaka maxima?

Djak: — To je jugoslavenski parlament.

Profesor: — Kako ste došli na ovakovu protudržavnu ideju?

Djak: — Nije to protudržavno, jer svako moderno zdanje mora imati svoj kanal.

Radićevci ne će dnevnicu

Na vijest da su radićevci odlučili da se u skupštini odriču poslaničkih dnevница, nastalo je medju pojedinim mirotvornim poslanicima veliko nezadovoljstvo.

Naročiti je protest uložio poslanik grada Zagreba, dinstman Trnjar, koji tvrdi da bi bio pametnije učinio da je ostao stajati u Zagrebu na ugлу Frankopanske ulice i Liće, tamo bi barem nešto zaradivao.

Podpredsjednik radićevaca g. Maček pokušao je na sve moguće načine da uniri gospona Trnjara i obećao mu, da će on plaćati za njega stan i hranu, dok god bude u Beogradu, no Trnjar se nije time nikako mogao da zadovolji, jer on bezuvjetno hoće da ima i koji dinar — tašengelda.

Da se izbjedne ovim nepotrebним trzavicama unutar same stranke, g. će Predavec, kao dobar ekonom, predložiti, neka se mirotvorni poslanici žrtvuju za dobrobit svojih izbornika i slogan svoje stranke i neka primaju dnevnicu poput ostalih bezdušnih plačkaša.

Iz Vlaške ulice.



— Azo Pašića smo zrušili! Kaj misliš, kaj bu sad dale?

— Kaj nas briga, kaj bu dale! Nek se Pašić sam brine, kaj bu dale!

Da se mladi naraštaj vraća k prirodi, vidi se već i po ženskim plesnim toletama.

F.M.

Strah pred Čarugom.

— Ajme meni! — jaukao je ujak Franja:

Neće mi vjerovati da mi novci nisu doma, pa će me isprebijati na mrtvo ime!

— Joj meni! — rasplakao se Jakica: Što ću ako mi žere natrpa u njedra, a i moji novci nisu doma! Izdao sam svu svoju sirotinju na dva vagona žita, a neće mi vjerovati!

Kad to začu junački Joza, koji je sjedio u tjesnacu, groza ga uhvati, preskoči preko stola i odjuri poput nastrijeljene srndača, a za njim pojuriše sve druge delije.

U tren oka ostala soba kuma Franse prazna, a tanjuri i čaše pune. Sve je od letilo da se spasi.

Nasta u buržujskim kućama sveopća zbrka i metež: Poduprta su sva vrata koljem i ejepanicama, oboružano je sve što rukama micati može: Netko sjekirom, netko vilama; ovaj oklagijom, onaj ražnjem, a gospodari obilaze dvorištem sa samokresom u ruci, a drhću i strepe kao da ih sto groznica trese, pa skrušeno šapću: Pomozi Bože, Cvjetna i Velika da nas Čaruga ne svlada!

Uzbunjena je i žandarmerija, te žurno obilazi varošicom da udje u trag zlo-

glasnom haramiji, kad li puče glas: — Eno ga kod čika File!

Brzim hodom odjurila straža pojačana oboružanom muškadijom do gostione čika File.

Predvodena šegrtom ujaka Franje nahrupi oboružana četa u gostionu čika File, gdje je u kutu sjedio ogroman žandarina: čovjek visok i plečat; krupna oka, a mrka pogleda.

— Evo ga! — slavodobitno će šegrt tresuti se od straha i užasa.

— Evo ga! To je on! — opetova uperiv prstom u začudenoga žandara.

Svi se zablenuše. U pronadenom žandaru prepoznaše zeta čika File, koji je tražeći društva zabasao bio ujaku Franji, pa ne našavši ga doma, povratio se svome starecu, gdje je naknadno saznao za strah i užas, koji je medu buržujima prouzročio svojim neočekivanim pohodom.

Munjevitom brzinom raširila se vijest o velikoj sreći u toj buržujskoj nesreći, ali neprilika nastala je za njih tek sustradan: Od stida nisu smjeli izlaziti iz kuća, jer ih je svatko napastio: — Bježi! Evo Čaruga!

Zarko Koprivica.



Културно
наслеђе
Србије

Savremena pitanja.

— Koja je dans u Jugoslavije najveća pogrda i psovka?

— Dobrovoljac.

*

— Tko se danas najviše ženi?

— Budala!

— A koga uzimlje?

— Onakovu, koja budalu za moga treba

— Koji je dar najpogibeljniji po narod i pojedinca.

— Darovana sloboda.

*

— Kako Hrvati stvaraju svoj politički program i načela za taktiku u političkoj borbi?

— 1. Svaki najprije popije po jednu, dvije, tri, paće i četiri »staroga«, već na koliko je koji baždaren.

— 2. Netko uzme u ruke stoljetni kalendar, netko stare kronike, netko djela Tome Avinskoga, netko opet drugo koje filozofsko ili historijsko djelo.

— 3. Pregleda se popis svih pjevačkih, tamburaških, vatrogasnih, nogometničkih i drugih čuturaških društava, popunjavaju se tim društvima mjesta, gdje ih još nema, jer to su »borci«, koji će stupiti u političku borbu sa »Balkanicima«.

— Ti Ličane, jes ti Hrvat ili si Srbin?

— El' ja?

— Da Ti!

— Ako su Srbi i Hrvati jedan narod, onda sam ja Hrvat; ako su dva, onda sam Srbin.

— Kako to?

— Tako! Misli, pa ćeš i sam naći da je tako, ako Ti vrane nijesu možak ispile.

*

— Zašto danas Hrvati drže sve Srbe za lopeve i prevarante?

— Jer su oni takovi, koje danas »nadeju« vide.

— Kad ćemo mi biti zreli za republiku i zreli republikanci?

— Kad bude medu nama mnogo bogatih ljudi, koji bogatstvo ne trebaju za sebe nego za drugog.

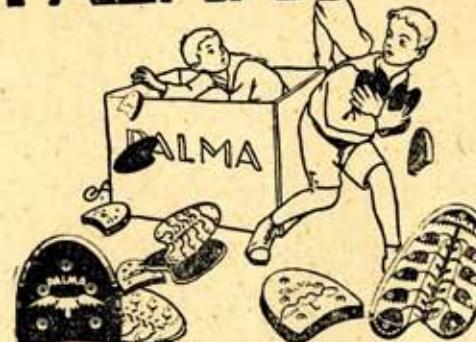
— Ali onda ne će biti nikoga, tko će »drukat« za republiku, niti će biti razlog mijenjati monarhiju u republiku.

— Pa onda?

*Da je žena ravnopravna muškarцу
nebi više niti jedan muškarac kleknuo
pred ženom.*

F. M.

PALMA



MIŠEVI, ŠTAKORI,

stjenice, žohar, buhe, muhe, usi, tekuli, mravi, moljci i sva gamad mora poginuti ako upotrebile samo moja iskušana sredstva.

Cijena Din 750 — Din 10 — po komadu
Razaši je pouzećem - „Artes“ laboratorij

M. JUNKER, Zagreb

Petrinjska ulica 3 II.

Telefon 19-97

... Vidi, vidi! Ni najzaštam osećaj nije dobar, da ne
vodi u zadaju. — Uzak, kad
su voda osigurana Benetovi
— čeličnim kapcima.



Specijalna tvornica čeličnih zavojnih kapaka

rolets, roloa, jeklenih rolet, rebrenica,
Stahlrollbalken.

Prva i najmodernejja
u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca.

TVORNICA

Čeličnih kapaka
Stahlrollbalken
drvenih kapaka
(Holzrollbalken)

škarasti rešetka (System Bostwick)
sunčanih zastora (Sonnenplachen)
platnenih zastora (Gradelrollen)
kockasti prozirnih kapaka
Cerberus patent brave protiv provale

Mirko Benić, Zagreb

Poslovica: Opatovina 11 Telefon 9-98 Fijanova ul. 19.

Brojčani naslov: KAPAK, Zagreb



Najelegantnija odijela

kao i prvorazrednu izradbu po najnovijem kroju
uz najsolidnije dnevne cijene
možete dobiti samo u

Krojačkom salonu

Belošević, Pogačić i Drušković

Z a g r e b

Prerađevićevo ulica 12
(Palača „CROATIA“)



„Koprive“ izlaze svake subote. — Preplata iznosi 30. din. četvrtgodišnje. — Za inozemstvo avostruko. — Uprava i nakladnik: Vereš i drugovi, Zagreb, Marovska ul 21. Telefon interurban 26-35. — Uredništvo: Zagreb, Gundulićeva ul. 24. II. kat — Odgovorni urednik: K. Mesarić. Tisk: „Poligrafije“ Grafičkog zavoda Jug. Nov. D. D.



Zagrebačka gatalica u Beogradu.



Ćimić: — Evo, ova karta govori da radićevci u Beograd ne će doći...

Ministarски глас: — Šuti, бре! Ta они су већ овдје!

Ćimić: — ... Oni не ће доћи, они ће се — дvesti!...

Jedini naš politički, socijalni
i kulturni satiričko-humori-
stički list su

»KOPRIVE«

Preplata iznosi na godinu 100 D., na pola godine 50 D. na četvrt godine 30 D., za inozemstvo dvostruko.

Preplata se šalje na

Upravu „KOPRIVA“, Zagreb, Marovska ul. 21.



Културно
наслеђе
Србије